

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

**Azərbaycan Respublikası
Təhsil Nazirliyinin
1463 sayılı 31 avqust 2012-ci il
tarixli əmri ilə təsdiq edilmişdir.**

ALİ TƏHSİL PİLLƏSİNİN DÖVLƏT STANDARTI

MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNİN İXTİSAS ÜZRƏ

TƏHSİL P R O Q R A M I

İxtisasın (proqramın) şifri və adı: 060401 – Dünya iqtisadiyyatı

BAKI – 2012

1. Ümumi müddəalar

- 1.1. Magistratura səviyyəsinin **060401 - Dünya iqtisadiyyatı** ixtisası üzrə Təhsil Proqramı «Təhsil haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununa, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq olunmuş «Ali təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramı», «Magistratura təhsilinin məzmunu, təşkili və «magistr» dərəcələrinin verilməsi Qaydaları»nın tələblərinə, «Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə ixtisasların (ixtisaslaşmaların) Təsnifatı»na və digər qanunvericilik aktlarına uyğun hazırlanmışdır.
- 1.2. Tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən ali təhsil müəssisələri **060401 - Dünya iqtisadiyyatı** ixtisası üzrə magistr hazırlığını bu Təhsil Proqramı ilə həyata keçirir.
- 1.3. Strukturda istifadə olunan işarələr:
ÜK – ümummədəni kompetensiyalar
PK – peşə kompetensiyaları

2. 060401 – Dünya iqtisadiyyatı ixtisasının xarakteristikası

2.1. Təhsil Proqramının mənimsənilməsinin normativ müddəti və məzunlara verilən elmi-ixtisas dərəcəsi:

İxtisasın şifri və adı	Verilən elmi-ixtisas dərəcəsi	Əyani forma üzrə təhsil müddəti	Kreditlərin sayı
060401 – Dünya iqtisadiyyatı İxtisaslaşmalar: <i>- Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər</i> <i>- Gömrük işi</i> <i>- Beynəlxalq ticarət</i> <i>- Azərbaycanın xarici iqtisadi əlaqələri</i> <i>- Xarici iqtisadi fəaliyyət</i> <i>- Xarici iqtisadi siyasət</i> <i>- Beynəlxalq maliyyə və valyuta kredit münasibətləri</i>	Magistr	2 il (qiyabi forma üzrə təhsil müddəti 6 ay artıqdır)	120

3. Məzunun ixtisas xarakteristikası və kompetensiyası

3.1. Magistrin ixtisas xarakteristikası

Magistr nəzəri prinsip və tədqiqat metodları haqqında ümumi təsvirə və geniş biliyə malik olmalı, peşə hazırlığı tələb edən elmi-tədqiqat işi aparmağa və

pedaqoji fəaliyyətə hazır olmalı, peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri həll etməyi bacarmalıdır.

3.2. Proqramın mənimsənilməsi nəticəsində məzunun kompetensiyasına qoyulan tələblər.

3.2.1. Məzun aşağıdakı ümummədəni kompetensiyalara (**ÜK**) yiyələnmişdir:

- özünün intellektual, ümummədəni və peşə hazırlığı səviyyəsini təkmilləşdirib inkişaf etdirmək (**ÜK-1**);
- kütləvi və elmi nətiqlik vərdişlərinə yiyələnmişlik (**ÜK-2**);
- digər sahələrin mütəxəssisləri, elmi nümayəndələri ilə ünsiyyət qurmaq (**ÜK-3**);
- işgüzarlıq, peşəkarlıq, ünsiyyət vasitəsi kimi Azərbaycan və xarici dillərdən sərbəst istifadə etmək (**ÜK-4**);
- təşkilati-idarəetmə qərarlarını qəbul edib, onun nəticələrini müəyyənləşdirmək və ona görə məsuliyyət daşıma (**ÜK-5**);
- müasir proqram-informasiya təminatlarından beynəlxalq iqtisadi münasibətlər məsələlərinin həllində istifadə etmək (**ÜK-6**).

3.2.2. Məzun aşağıdakı peşə kompetensiyalarına (**PK**) yiyələnmişdir:

Elmi-tədqiqat sahəsi üzrə:

- milli və beynəlxalq səviyyədə xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı analitik iş metodlarına malik olmaq (**PK-1**);
- elmi-tədqiqatların aparılmasının işçi plan və proqramlarının işlənilməsini həyata keçirmək, tədqiqatçılar qrupu və fərdi icraçılar üçün tapşırıq hazırlamaq qabiliyyəti (**PK-2**);
- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sahəsində tədqiqatların aparılma mexanizmini hazırlamaq (**PK-3**);
- tədqiqat mövzusu üzrə məlumatların toplanması, işlənməsi və sistemləşdirilməsini həyata keçirmək, tədqiqatın metodunu və problemlərin həlli vasitələrini müəyyən etmək (**PK-4**);
- dünya iqtisadiyyatı sahəsi üzrə peşəkar xarici iqtisadi fəaliyyətə aid tədqiqat aparılan proseslərin və obyektlərin nəzəri və iqtisadi modelləri işləyib hazırlamaq və həyata keçirmək (**PK-5**);
- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sferasında tədqiq olunan proses və obyektlərin nəzəri və yeni ekonometrik modellərini işləyib hazırlamaq (**PK-6**);
- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər üzrə aktual elmi problemləri aşkar etmək (**PK-7**);
- xarici iqtisadi fəaliyyətin səmərəli istiqmətlərini müəyyənləşdirib tədqiqat prosesinə yönəltmək (**PK-8**);

- xarici iqtisadi siyasətin bütün spektrinin ölkənin iqtisadi təsərrüfatçılıq təcrübəsində istifadə olunmasının qiymətləndirilməsi və rasionallaşdırılması yollarını aşkar etmək **(PK-9)**;
- beynəlxalq iqtisadi təşkilatların dünya iqtisadiyyatının tənzimlənməsi problemlərini tədqiq etmə mexanizmini mənimsəmək **(PK-10)**;

Pedaqoji fəaliyyət üzrə:

- təhsil müəssisələrində dünya iqtisadiyyatı, beynəlxalq iqtisadi münasibətlərlə bağlı fənləri tədris etmək **(PK-11)**;
- təhsil proqramları və tədris-metodiki vəsaitləri işləyib hazırlamaq **(PK-12)**;
- tədris, təlim və ya digər üsullarla öz biliklərini başqasına ötürə bilməyə **(PK-13)**;

Layihə-iqtisadi fəaliyyət üzrə:

- hazırlanmış layihələrin həyata keçirilməsi üçün tapşırıqları, layihələrin xarici iqtisadi aspektlərini, müvafiq normativ və metodiki sənədləri sərbəst hazırlamaq və ya onların hazırlanmasına rəhbərlik etmək **(PK-14)**;
- hazırlanmış layihə və proqramların yerinə yetirilməsi üçün xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı konkret tələblər hazırlamaq **(PK-15)**;
- hazırlanmış layihələrin maliyyə səmərəliliyini müəyyənləşdirmək **(PK-16)**;
- təşkilatların xarici-iqtisadi, valyuta-kredit sahəsində fəaliyyətini təmin edən planların, eləcə də büdcə haqq-hesabların işləyib hazırlamaq **(PK-17)**;

Təşkilati-inzibatçılıq fəaliyyəti üzrə:

- təşkilatların xarici iqtisadi siyasətini və strategiyasını işləyib hazırlanmasına rəhbərlik etmək **(PK-18)**;
- müxtəlif təşkilati-hüquqi formalı təşkilatların xarici iqtisadi bölmələrinə rəhbərlik etmək **(PK-19)**;
- təşkilatların xarici iqtisadi fəaliyyəti ilə bağlı hazırlanmış və təsdiq edilmiş planların icrası işini təşkil etmək **(PK-20)**;
- xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı qanunvericiliyə riayət edilməsi, qanunvericiliyin pozulması halları ilə əlaqədar inzibati tədbirlər görmək **(PK-21)**;
- peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri həll etməyə **(PK-22)**;
- müvafiq fəaliyyət və metodları təklif etmək və planlaşdırmağa, onların qısa və uzunmüddətli nəticələrini təhlil etməyə **(PK-23)**;
- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri yaradıcı şəkildə müəyyənləşdirmək və ortaya qoya bilməyə, konkret vaxt çərçivəsində və məhdud informasiya şəraitində onları həll edə bilməyə **(PK-24)**;

- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı müvafiq texnologiya və metodları seçmək və onlardan istifadə edə bilməyə, həmçinin potensial nəticələri müəyyənləşdirmək və/və ya qiymətləndirə bilməyə **(PK-25)**;
- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı şəxsi davranışlarını tənqidi şəkildə qiymətləndirməyə **(PK-26)**;
- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri Azərbaycan və bir xarici dildə şifahi və yazılı olaraq təqdim etmək və əsaslandırmağa, həmçinin mütəxəssis və qeyri-mütəxəssislərlə birgə müvafiq müzakirələrdə iştirak edə bilməyə **(PK-27)**;
- innovativ yanaşma tələb edən mürəkkəb və gözlənilməz şəraitlərdə müstəqil şəkildə fəaliyyət göstərməyə **(PK-28)**;
- təşkilat və ya qrupların strateji fəaliyyəti ilə bağlı məsuliyyət daşımağa **(PK-29)**;
- mürəkkəb şəraitlərdə etik qaydalara uyğun şəkildə davranma bilməyə, şəxsi davranışların etik aspektləri, imkanları, məhdudiyyət və sosial rolunu anlamağa, fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı məsələlərdə əsaslandırılmış qiymətləndirmə aparmağa **(PK-30)**;
- davamlı təlim və peşəkar inkişafı ilə bağlı şəxsi və digərlərinin ehtiyaclarını qiymətləndirməyə, həmçinin müstəqil təhsil üçün zəruri olan səmərəli metodlardan istifadə edə bilməyə **(PK-31)**.

4. Peşə fəaliyyəti üzrə hazırlıq səviyyəsinə və təhsilin məzmununa qoyulan minimum tələblər

4.1. Peşə fəaliyyətinin xarakteristikası.

4.1.1. 060401 - Dünya iqtisadiyyatı ixtisası üzrə magistrlərin peşə fəaliyyətinin əsas istiqamətləri:

- elmi-tədqiqat;
- pedaqoji;
- layihə-iqtisadi;
- analitik;
- təşkilati-inzibatçılıq və s.

4.1.2. Hazırlıq səviyyəsinə qoyulan tələblər:

Elmi-tədqiqat fəaliyyəti üzrə:

- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sistemində aktual problemlərin aşkar edilməsi;
- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sahəsi üzrə tədqiqatların aparılması planı və proqramının işlənilib hazırlanması;
- elmi bölmələr və fərdi icraçılar üçün müvafiq tapşırıqların hazırlanması;

- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər üzrə tədqiqatların aparılması, alınmış nəticələrin təhlili alətlərinin və metodlarının işlənilib hazırlanması;
- dünya iqtisadiyyatı və beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sahəsində icmalların, hesabatların və elmi nəşrlərin hazırlanması üçün mövcud məlumatların ümümləşdirilməsi;
- elmi-tədqiqat mövzusu üzrə məlumatların axtarılması, toplanılması, işlənilməsi və təhlili;
- xarici iqtisadi siyasətlə bağlı informasiya təminatının səmərəlilik dərəcəsinin təhlili;
- təşkilatların xarici iqtisadi fəaliyyətinin səmərəliliyinin tədqiqi.

Pedaqoji fəaliyyət üzrə:

- dünya iqtisadiyyatı və beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sahəsində fənlərin təhsil müəssisələrində tədrisi;
- təhsil proqramı və biliklər sisteminin tədris-metodiki materiallarının hazırlanması.

Analitik fəaliyyət üzrə:

- qlobal iqtisadi dinamikanın və dünya bazarının inkişaf istiqamətlərinin müəyyənləşdirilib qiymətləndirilməsi;
- qlobal iqtisadi proseslərin tənzimlənməsində dövlət müdaxiləsinin formaları, metodları və xarakterik cəhətlərinin müəyyən edilməsi, təhlili və qiymətləndirilməsi;
- dünya iqtisadiyyatının müasir inkişaf mərhələsində ayrı-ayrı resursların rolunu və istifadəsini xarakterizə edən göstəricilərin təhlili və proqnozlaşdırılması;
- ölkənin xarici iqtisadi siyasətinin əsaslandırılması məqsədi ilə iqtisadi informasiyaların axtarışı, təhlili və qiymətləndirilməsi;
- dövlət və özəl təşkilatların xarici iqtisadi fəaliyyətini xarakterizə edən iqtisadi göstəricilərin təhlili.

Təşkilati-inzibatçılıq fəaliyyəti üzrə:

- ölkənin xarici iqtisadi siyasətini həyata keçirən dövlət orqanlarında işin təşkili və təmini;
- dövlət və özəl təşkilatların xarici iqtisadi fəaliyyət strategiyasını işləyib hazırlayan bölmələrinə rəhbərliyi;
- beynəlxalq ticarət, maliyyə, turizm və digər xidmətlər üzrə dünya bazarında müxtəlif təşkilati-hüquqi formalı təşkilatların fəaliyyətinin təşkili və idarəsi;
- beynəlxalq iqtisadi təşkilatlarda ölkənin xarici iqtisadi siyasətinin həyata keçirilməsinin təmin və təmsili.

4.2. Təhsilin məzmununa qoyulan minimum tələblər

□ İxtisas üzrə fənn bölümləri, fənlərin kreditləri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq və vərdişlər baxımından) və qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodları.

Fənn bölümünün kodu	Fənn bölümləri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq vərdişlər baxımından)	Fənn bölümləri üzrə kreditlərin sayı	Fənnin kodu və adı	Fənn üzrə kreditlərin sayı	Qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodları
Təhsil hissəsi					
MHF – B00	<p>Humanitar fənlər bölümü Bu bölümə daxil olan fənlərin öyrənilməsi nəticəsində magistr bilməlidir: <u>xarici dillər üzrə:</u> xarici dildə iqtisadi və biznes danışıqlarının aparılmasının özünə-məxsusluğunu, dünya iqtisadiyyatı və biznes sahəsi üçün səciyyəvi olan tələffüz üslubunun əsas xüsusiyyətlərini, ümumi və terminoloji səciyyəvi 3000 tədris leksik vahidləri həcmində leksik minimumu, elmi üslubun əsas xüsusiyyətlərini, öyrənilən dil ölkələrinin mədəniyyəti və adət-ənənələrini, nitq etiketi qaydalarını; <u>ali məktəb pedaqogikası üzrə:</u> Azərbaycanda ali təhsil sistemini, ali məktəbin, tələbə və müəllimlərinin vəzifələrini, ali təhsil müəssisəsində təlim prosesi və təhsilin məzmununu, didaktika və onun müasir problemlərini, mühazirə və ona verilən müasir tələbləri, tərbiyə və özünü tərbiyə, rəhbərlik və idarə etmə məsələlərini, elmi-tədqiqat (müəllim və tələbə) işinin metodikasını; <u>psixologiya üzrə:</u> psixologiyanın obyekt, predmeti və metodlarını, psixologiyanın əsas istiqamətlərini, psixikanın quruluşunu, şüurluluq və qeyri-şüurluluğun qarşılıqlı münasibətini, tələbə psixologiyasını və s.</p> <p>bacarmalıdır: <u>xarici dillər üzrə:</u> dünya iqtisadiyyatı ixtisasına dair mətnləri oxumağı, ixtisasa dair internetdən götürülmüş mətnləri tərcümə etməyi, annotasiya, referat, tezis,</p>	14	<p>MHF – B01 <i>Xarici dil</i></p> <p>MHF – B02 <i>Ali məktəb pedaqogikası</i></p> <p>MHF – B03 <i>Psixologiya</i></p> <p>MHF – B04 <i>Seçmə fənn*</i></p>	<p>6</p> <p>4</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>ÜK-1 ÜK-2 ÜK-3 ÜK-4 ÜK-5 ÜK-6 PK-11 PK-12</p>

	<p>tərcüme-yi-hal və s. yazmağı. <u>ali məktəb pedaqogikası üzrə:</u> mühazirə mətni hazırlamağı, mühazirə oxumağı, seminar məşğələlərini planlaşdırmağı və aparmağı, ixtisas sahəsində elmi-tədqiqat işini yerinə yetirməyi, bununla bağlı fərziyyələr irəli sürməyi, eksperiment aparmağı və nəticələri tətbiq etməyi; <u>psixologiya üzrə:</u> hər bir tələbəyə psixoloji baxımdan fərdi qaydada yanaşmağı, tələbələrə eksperimentə cəlb etməyi və s.</p> <p>viyələnməlidir: xarici dildə lüğətin köməyi ilə oxumaq və yazmaq vərdişlərinə, ali təhsil müəssisəsində tədris və tədqiqat işləri aparmağa, tələbələrə psixoloji yanaşma keyfiyyətlərinə və s.</p>								
MİF – B00	<p>İxtisas (ixtisaslaşma) fənləri bölümü Bu bölümə daxil olan fənlərin öyrənilməsi nəticəsində magistr bilməlidir: -müasir iqtisad elminin əldə etdiyi nailiyyətləri sistemləşdirilmiş şəkildə şərh etməyi, yeni iqtisadi sistemlərin, transformasiya prosesinin qanunauyğunluqlarını və metodoloji prinsiplərini, mikro və makro iqtisadi problem və modellərin sistemli şəkildə şərhini, qlobal qeyri sabitlik şəraitində iqtisadi artımın və təhlükəsizliyin qorunması siyasətini, işgüzar tsiklin idarə olunmasını, uzunmüddətli iqtisadi artımın sürətləndirilməsi yollarını; - iqtisad elmini iqtisadiyyatın fəlsəfi-metodoloji aspektdən dəyərləndirilməsini, mövcud nəzəri və metodoloji problemlərin konseptual qiymətləndirilməsini, müxtəlif yanaşmaların müqayisəli təhlili və nəzəri ümumiləşdirilmələrin aparılması metodikasını, iqtisadiyyatın sistemli yaranış keyfiyyətində ictimai həyatın digər sfera və sahələri ilə integrativ bağlılığının fəlsəfi interpretasiyasını; - müasir beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin əsas qanunauyğunluqlarını, dünya ölkələri arasında qarşılıqlı iqtisadi münasibətlərin müasir şəraitdə spesifik xüsusiyyətlərini,</p>	76	<p>MİF – B01 <i>Dünya iqtisadiyyatının müasir problemləri</i></p> <p>MİF – B02 <i>İqtisad elminin tarixi və metodologiyası</i></p> <p>MİF – B03 <i>Ali məktəb tərəfindən müəyyən edilən fənn</i></p> <p>MİF –B04 <i>İxtisaslaşmaya ayrılan fənlər**</i></p> <p>MİF – B05 <i>Seçmə fənn*</i></p>	4	2	4	42	24	<p>PK – 1 PK – 2 PK – 3 PK – 4 PK – 5 PK – 6 PK – 7 PK – 8 PK – 9 PK – 10 PK – 11 PK – 12 PK – 13 PK – 14 PK – 15 PK – 16 PK – 17 PK – 18 PK – 19 PK – 20 PK – 21 PK – 22 PK – 23 PK – 24 PK – 25 PK – 26 PK – 27 PK – 28 PK – 29 PK – 30 PK – 31</p>

<p>təzahür formalarını; və tənzimlənməsi mexanizmlərini;</p> <ul style="list-style-type: none"> - vahid bir sistem kimi dünya təsərrüfatında baş verən prosesləri və meylləri müəyyən etmək və araşdırmağı; - ölkəmizin dünya təsərrüfat sistemində inteqrasiyasının qiymətləndirilməsini, onun önəmliyi və qaçılmazlığını, bununla bağlı müvafiq hadisə və proseslərin məqsədyönlü tənzimlənməsinin əsas mahiyyətini, məzmununu və təzahür formalarını; - xarici iqtisadi siyasətin bütün spektrinin ölkənin iqtisadi təsərrüfatçılıq təcrübəsində istifadə olunmasının qiymətləndirilməsi və rasionallaşdırılması yollarının aşkarlanmasını; - dövlətlər, həm də təsərrüfat subyektləri səviyyəsində həyata keçirilən beynəlxalq iqtisadi əlaqələrin müvafiq qanunvericiliyində, beynəlxalq miqyasda tətbiq olunan standart formalı konvensiya və başqa hüquqi sənədlərdə müəyyən olunmuş qaydalarını və gələcək kommersiya fəaliyyətində tətbiq edilməsini; - xarici iqtisadi fəaliyyətin təşkili və idarə olunması xüsusiyyətlərini, xarici iqtisadi fəaliyyətin tənzimlənməsi məsələlərini, müəssisələrin xarici bazara çıxmaqla bağlı həyata keçirdikləri tədbirləri, dünya bazarına çıxarılması yolları və vasitələrini, xarici iqtisadi fəaliyyətin ayrı-ayrı növlərinin spesifik xüsusiyyətlərini, onun iqtisadi səmərəliliyinin müəyyənləşdirilməsi metodlarını. <p>bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> -riskin və qeyri-müəyyənliyin iqtisadi mahiyyəti, oyunlar nəzəriyyəsinin məzmununu izah etməyi, alternativ strategiyanın müəyyənləşdirilməsini, gəlirlərin bölgüsü və yoxsulluğa qarşı mübarizənin istiqamətlərini, qeyri-bərabərliyi törədən səbəblər, amillər və mənbələri aşkar etməyi, makroiqtisadiyyatın əsas prinsipləri, dövlətin iqtisadi siyasəti və onun xarici ticarətin və milli iqtisadiyyatın inkişafına olan təsirini müəyyənləşdirməyi; 				
--	--	--	--	--

	<p>- iqtisadi proses və hadisələrin konseptual məzmununu tam və dolğun şəkildə üzə çıxarmağı, konseptual yanılmalara yol verilməməyi, aparılan tədqiqatların fəlsəfi metodoloji yönümünü, o cümlədən problemlərin tədqiqat metodları və şərh üsullarını müəyyən etməyi, onların inkişaf təməyülləri və perspektivləri haqqında əsaslandırılmış biliklər sistemini formalaşdırmağı;</p> <p>- xarici iqtisadi siyasəti həyata keçirən institutların fəaliyyətinin obyektiv qiymətləndirilməsi üçün müasir vasitələrin tətbiqini;</p> <p>- xarici iqtisadi siyasəti həyata keçirən institutların fəaliyyətinin təmin və qiymətləndirilməsini nəzərə almaqla idarəetmə qərarlarının əsaslandırılmasını;</p> <p>- xarici iqtisadi məsələlərin həlli ilə bağlı zəruri olan müasir proqram məhsullarını;</p> <p>- xarici iqtisadi məsələlərin həlli üçün müasir proqram-informasiya təminatından istifadəni;</p> <p>- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sferasındakı müasir proseslərin qiymətləndirilməsini;</p> <p>- makro və mikro səviyyədə xarici iqtisadi proseslərin dəqiq inkişaf proqnozlarını formalaşdırmağı.</p> <p>Yiyələnməlidir:</p> <p>- peşəkar sferada praktiki fəaliyyət vərdişlərinə;</p> <p>- peşəkar sfera elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasının metod və metodologiyasına;</p> <p>- sərbəst tədqiqat və elmi iş aparmaq vərdişlərinə;</p> <p>- müasir vasitələrin tətbiqi ilə beynəlxalq iqtisadi münasibətlərlə bağlı proseslərinin makro və mikro modelləşmə vərdişlərinə;</p> <p>- beynəlxalq iqtisadi münasibətlərlə bağlı proseslərin ekonometrik modellərinin qurulması metodologiyasına.</p>				
--	---	--	--	--	--

MET – B00	Elmi-tədqiqat işləri Magistr elmi-tədqiqat işini yerinə yetirmək nəticəsində aşağıdakıları bilməli və bacarmalıdır: - elmi-tədqiqat işini planlaşdırmağı; - tədqiqat mövzusunun seçməyi; - mövcud ədəbiyyatla tanışlıq və ədəbiyyat seçimi; - elmi-tədqiqat işini aparmağı; - elmi-tədqiqat işinin nəticələrini təhlil etməyi; - təhlil prosesində alınan nəticələri ümumiləşdirməyi; - tədqiqat işinin nəticələrini çapa hazırlamağı; - elmi-tədqiqat və elmi-pedaqoji təcrübələrdə iştirakı nəticəsində əldə etdiyi nəticələrdən dissertasiya işində istifadə etməyi; - yerinə yetirilmiş tədqiqat işinin müdafiəsini;	30	Elmi-tədqiqat təcrübəsi Elmi-pedaqoji təcrübə Magistrlik dissertasiyasının hazırlanması və müdafiəsi	6 6 18	PK – 8 PK – 9 PK – 10 PK – 14 PK – 15 PK – 16 PK – 17
	Kreditlərin ümumi cəmi	120		120	

**Bütün bölümlərdə seçmə fənlər müvafiq sərişələrə (kompetensiyalara) uyğun ali təhsil müəssisələri tərəfindən müəyyənləşdirilir.*

***İxtisaslaşmalar üzrə sərişələr (kompetensiyalar) və buna müvafiq fənlər ali təhsil müəssisələri tərəfindən müəyyənləşdirilir.*

4.3. İxtisas üzrə magistr təhsil proqramının yerinə yetirilməsi müddəti:

ümumi həftələrin sayı – 94

o cümlədən:

- nəzəri təlim – 45 həftə
- təcrübələr (elmi-tədqiqat və elmi-pedaqoji) – 8 həftə
- imtahan sessiyaları – 15 həftə
- magistrlik dissertasiyasının hazırlanması və müdafiəsi – 12 həftə
- tətilər – 14 həftə

5. Maddi-texniki, tədris bazası və kadr potensialı

5.1. Ali təhsil müəssisəsinin 060401 – Dünya iqtisadiyyatı ixtisasının təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üçün müvafiq İKT ilə təchiz olunmuş kabinet və laboratoriyalar, kompyuter sinifləri, emalatxanalar və s. ilə təmin olunmuş maddi-texniki bazası olmalıdır. Təhsilənlərin ali təhsil müəssisəsinin lokal şəbəkəsinə, internetə, məlumat bazalarına, elektron kitabxanalara, axtarış sistemlərinə çıxışı təmin edilməlidir.

5.2. Fənlərin tədrisi, bir qayda olaraq, ali təhsil müəssisələrinin elmi dərəcəsi və ya elmi adı olan professor-müəllim heyəti tərəfindən aparılır. Bu fəaliyyətə həmin şərtləri ödəyən digər müəssisə və təşkilatlarda çalışan şəxslər cəlb oluna bilər.

5.3. Magistrlik dissertasiyalarına elmi rəhbərlik, bir qayda olaraq, həmin təhsil müəssisəsində çalışan professor-müəllim heyətinin elmi adı və ya elmi dərəcəsi olan nümayəndələri və ya həmin şərtləri ödəyən digər müəssisə və təşkilatlarda çalışan şəxslər tərəfindən həyata keçirilir.

6. Tədris prosesinin forma və metodları

6.1. Magistrantın nəzəri təlimi və pedaqoji hazırlığı mühazirə, məşğələ, seminar, məsləhət, sərbəst iş, pedaqoji təcrübə və s. formalarda həyata keçirilir.

6.2. Magistr hazırlığı üzrə tədris prosesində şifahi şərh, müsahibə, interaktiv təlim, müstəqil iş, diskussiya, dəyirmi masa, illüstrasiya, tədqiqatçılıq, laboratoriya və praktik iş və digər metodlardan istifadə edilə bilər.

6.3.060401 – Dünya iqtisadiyyatı ixtisası üzrə magistr hazırlığında elmi-tədqiqat və elmi-pedaqoji təcrübələr nəzərdə tutulur (təcrübələrin məqsəd və vəzifələri ixtisasdan asılı olaraq müəyyənləşdirilir). Təcrübələr növündən asılı olaraq müvafiq təşkilatlarda, yaxud ali məktəblərin kafedra və laboratoriyalarında keçirilə bilər.

7. Yekun dövlət attestasiyasına qoyulan tələblər və qiymətləndirmə

7.1. Yekun dövlət attestasiyası magistrlik dissertasiyanın müdafiəsindən ibarətdir. Dissertasiyanın məzmununa, həcminə, strukturuna qoyulan tələblər və onun müdafiəsi qaydaları Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyənləşdirilir.

7.2. Təhsilalanların biliyinin qiymətləndirilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş qaydalar əsasında həyata keçirilir.

7.3. Yekun Dövlət Attestasiyası nəticəsində məzunlara magistr ali elmi-ixtisas dərəcəsi və dövlət nümunəli diplom verilir.

Razılaşdırılmışdır:

Azərbaycan Respublikası Təhsil
Problemləri İnstitutunun
direktoru

_____A.Mehrabov

«___» _____ 2012-ci il

Təhsil ixtisaslar qrupu
üzrə Dövlət Təhsil Standartları
hazırlayan işçi qrupun sədri

_____D.Bağirov

«___» _____ 2012-ci il

Azərbaycan Respublikası Təhsil
Nazirliyinin Ali və orta ixtisas
təhsili şöbəsinin rəisi

_____İ.Mustafayev

«___» _____ 2012-ci il

Azərbaycan Respublikası Təhsil
Nazirliyinin Elmi Metodiki-Şurasının
«İqtisadiyyat» bölməsinin sədri

_____Ə.Bayramov

«___» _____ 2012-ci il